

פ פרשת
ישתה

”כל-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה”

וגע של קריאה יחפה.

ה' מונה את עשרת הדברות בפני עם ישראל על הר סיני.
קראו את כולן מתוך פרק כ בספר שמות (קישור)

- אילו חוקים לא הכרתם קודם? אילו מוכרים לכם מחיי היום יום?
- אילו חוקים נראים לכם הני קשים לביצוע? אילו הני קלים? הסבירו מדוע
- אילו מהחוקים הללו קשורים ליחסים בין בני אדם ואילו לקשרים שבין אדם ואלוהים?

נקרא שוב את הדיבר העשירי והאחרון: בניגוד לדבר "לא תרצח" ו"לא תגנוב" הדיבר האחרון אוסר על דברי משהם במשחבה בלבד, ולא במעשה של ממש.

”לא תחמד בית רעך.... וכל אשר לרעך”

מיהו החמדן?

כפי החמילון: התאווה, השתוקק, התעורר בגבו חֶסֶק לְדַבֵּר-מֵהָ עָאִינוּ עָלָיו אִי עָאִינוּ יְכוֹל לְהַשִּׁיעַ.

- האם לדעתכם יש הבדל בחומרה בין מעשה לבין מחשבה?
- אם חמדנות מתרחשת בליבו של החומד, והוא אינו לוקח באמת את מה שחמד לעצמו, מדוע התורה אוסרת על כך? מה הסכנה שטומנת בחובה החמדנות?

שיר לפרשה: "אני רוצה גם"

אני רוצה הכי גדול, הכי מהר, הכי יפה.
אני רוצה הכל הכי טוב, הכי הרבה.
אני רואה את זה מולי, צבעוני, טבעי, על המסך שלי.
אני רוצה להיות שם, אני רוצה להיות שם,
אני רוצה גם, אני רוצה גם..

(אני רוצה גם/ יוהדה פוליקר ויעקב גלעד)

- איך לדעתכם מרגיש הדובר בשיר כלפי הרצונות שלו?
- אילו תחושות מעורר בכם השיר?

הפרשה בקצרה: יתרו

השמועה על הניסים שאירעו לעם ישראל במצרים ובים סוף מגיעה אל העמים שבאזור. יתרו חותן משה, שעל שמו נקראת הפרשה, שומע גם הוא שעם ישראל יצא ממצרים, והוא יוצא יחד עם בתו ציפורה ושני בניה גרשום ואליעזר לפגוש את משה.

משה שמח לראות את חותנו ומשפחתו. הוא מספר ליתרו על הניסים הגדולים שעשה ה' לעם ישראל. יתרו רואה את עומס העבודה הגדול המוטל על משה, כאשר הוא יושב לשפוט את העם מבוקר ועד ערב ומזהיר אותו שהוא עלול להישבר מכך.

"וַיֹּאמֶר חֹתֵן מֹשֶׁה אֵלָיו לֹא טוֹב הַדְּבָר אֲשֶׁר אָתָּה עֹשֶׂה... נָבֵל תִּבְּל גַּם אֶתָּה גַּם הָעַם הַזֶּה... לֹא תוֹכֵל עֲשׂוֹה לְבַדְךָ" ("י"ח י"ז)

יתרו נותן עצה טובה למשה, ומציע לו למנות אנשים טובים והגונים שיעזרו לו לשפוט את העם בעניינים הקלים והפשוטים ובשאלות הקשות יותר יפנו למשה, כך תתחלק העבודה בין אנשים נוספים. אנשים אלו צריכים להיות ישרים וחזקים ועליהם ללמוד ממשה את חוקי המשפט: "אֲנֹשִׁי חֵיל יִרְאִי אֱלֹהִים אֲנֹשִׁי אֶמֶת שְׁנֹאֵי בְּצַע..." ("י"ח כ"א). משה ממנה תחתיו אנשים ראויים אשר שופטים את העם. יתרו ומשה נפרדים, ויתרו חוזר לארצו למדין.

משה מודיע לעם ישראל על האירוע שיתרחש בעוד שלושה ימים, ברית בין העם לקב"ה, שתייחד את עם ישראל מעתה ואילך. הם מקבלים ממשה הוראות איך להתכונן ליום הגדול. הם מכבסים את בגדיהם וממתינים בציפייה. אסור להם להגיע להר סיני ולנגוע בו אלא רק לעמוד סביבו.

"וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בְהִיטֵי הַבֶּקָר וַיְהִי קֶלֶת וּבָרְקִים וַעֲנַן כָּבֵד עַל הָהָר וְקָל שֹׁפָר חֲזַק מְאֹד וַיַּחְרַד כָּל הָעָם..." ("י"ט, ט"ז) קולות, ברקים ערפל וענן מכסים את ההר. העם ממש נרעד ונפחד מהידיעה שה' עומד להתגלות לפניהם. קול השופר מתחזק, משה מדבר וה' עונה לו בקול.

ה' אומר לפני משה והעם את עשרת הדברות
אֲנֹכִי ה', האיסור לעשות פסל ותמונה לעבודה זרה, האיסור לומר את שם ה' לשוא, זכור את יום השבת- שביתה ושמירת השבת.
כָּבֵד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ- החיוב לכבד ולשמע בקול אמא ואבא, האיסור לגנוב ולשקר ועוד.

הפרשה ואני: יתרו

חכמים שונים- יוונים, יהודים ועוד הבינו כי לאדם יש יכולת לשנות את תכונותיו ולתקן את דרכיו. על פי אפלטון, הדרך לתיקון המידות הרעות היא לימוד. על ידי הלימוד, יבין האדם בשכל שעליו לשנות את התנהגותו. אך לדעת הרמב"ם, כדי שהאדם ישנה את תכונותיו, צריך לתרגל ולהתרגל התנהגות אחרת. יש לעשות מעשים שהם מעין התכונה שאותה רוצים לרכוש והמעשים אט אט ישנו את הרגליו של האדם לנהוג כפי שרצוי בעיניו. ולא רק זה, כדי להגיע אל דרך האמצע, יש קודם ללכת אל הקצה השני, ולאט לאט להגיע אל האמצע שבין שני הקצוות.

חשבו על תכונה, מידה, התנהגות שלכם שרציתם לשנות והצלחתם. תארו כיצד עשיתם זאת. האלו הורה או אחות גדולה/ה על הרגע שהצליחו לשנות וכיצד עשו זאת.

משפחתי

אני

"בחירה חופשית"

בחירה חופשית הוא ביטוי הבא לציין שהתנהגותו של האדם (מעשיו, מחשבותיו ואפילו רגשותיו) הם פרי רצון עצמאי וחופשי, ואינם קבועים מראש. לא על ידי נסיבות חיינו או על ידי הגורל שנקבע לו מראש. לפי תפיסה זו לאדם יש יכולת להחליט וחופש לבחור את מעשיו והלכי-רוחו, לבחור את תגובותיו בכל מצב אליו נקלע, ובכך לקבוע במידה רבה את השתלשלות חיינו ואת אופן ההתמודדות שלו עם מציאות חיינו.

"שביל הזהב"

'הדרך האמצעית', 'שביל הזהב' או 'דרך האמצע' הם מושגים בתורת המידות בפילוסופיה של העת העתיקה. תורת המידות רואה ערך חשוב בתיקונו המוסרי של האדם ובאיזון תכונותיו.

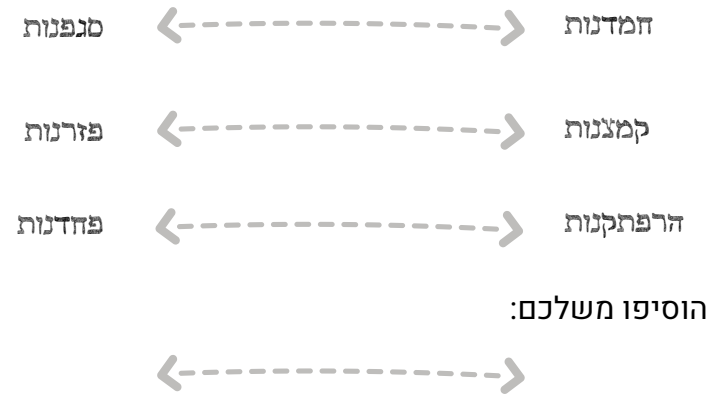
לפי אריסטו והרמב"ם, אדם מוסרי הוא אדם המנהל את אורחות חייו על פי עיקרון של הליכה באמצע המתון וריחוק מהקצוות. "הדרך האמצעית" הוא השם שנתן הרמב"ם לגישה זו. לפיה כל תכונה מתכונות האדם נמצאת על סקאלה בין שני קצוות ששניהם רעים ומזיקים לאדם. מפני שבקצה אחד יש הפרזה, ואילו בקצה השני יש חיסרון. למשל, חמדנות היא קצה אחד וסגפנות היא הקצה השני של התמודדות עם הרצון והחשק לרכוש. על פי הרמב"ם האדם צריך לשאוף להגיע לאיזון ולהיות בכל מידה ותכונה באמצעיתה, לאדם כזה קורא הרמב"ם "חכם".

- מדוע מבקש הרמב"ם לאמץ את דרך האמצע של כל תכונה וכל מידה?
- מה הבעיה בתכונות כשהן בהפרזה? ומה הבעיה כשהן בחיסרון?

חשבו על תכונות אנושיות שונות שהן קצוות הנמצאות על אותה סקאלה.

- איך תראה דרך האמצע של כל תכונה?
- נסו למצוא את שביל הזהב בין שני הקצוות של כל סקאלה: איזו התנהגות תשלב בין שתי הקצוות ותהיה דרך טובה ובריאה לאדם?

הדיבר החמישי בעשרת הדיברות הוא הדרישה לכיבוד הורים:

"כבד את-אביך ואת-אמך למען יאריך ימך על האדמה אשר-ה' אלהיך נתן לך"

(שמות כ)

- מה יקרה, על פי הפסוק, למי שמכבד את הוריו? בעברית שתי משמעויות שונות לשורש "ארכ" האחת היא אורך- מידה של דבר מקצה לקצה והשנייה היא ארוכה- כלומר - מרפא, בריאות.
- במה יזכה מי שמכבד הורים על פי הפירוש השני? האם זה יאריך ימים "יאריך ימים"?

כמו כל אחד ואחד תמיד
 אתם יכולים לשפר את דרכו
 חשבו על דבר אחד או שניים שביכולתכם
 לשפר בכיבוד הוריהם, כתבו אותם לצדכם
 קבלו את הפינה ושאלו את הילד...
 מהצדעות פתחו וגדלו- האם מציתם באתר
 שהצבתם לצדכם

פרשת יתרו מה בפרשה

השמועה על הניסים שאירעו לעם ישראל במצרים ובים סוף מגיעה אל העמים שבאזור. יתרו חותן משה, שעל שמו נקראת הפרשה, שומע גם הוא שעם ישראל יצא ממצרים, והוא יוצא יחד עם בתו ציפורה ושני בניה גרשום ואליעזר לפגוש את משה.

משה שמח לראות את חותנו ומשפחתו. הוא מספר ליטרו על הניסים הגדולים שעשה ה' לעם ישראל. יתרו רואה את עומס העבודה הגדול המוטל על משה, כאשר הוא יושב לשפוט את העם מבוקר ועד ערב ומזהיר אותו שהוא עלול להישבר מכך.

"וַיֹּאמֶר חֹתֵן מֹשֶׁה אֵלָיו לֹא טוֹב הַדְּבָר אֲשֶׁר אַתָּה עֹשֶׂה... נָבֵל תְּבַל גַּם אַתָּה גַּם הָעָם הַזֶּה... לֹא תוֹכֵל עֲשׂוֹהוּ לְבַדְּךָ" (י"ח י"ז)

יתרו נותן עצה טובה למשה, ומציע לו למנות אנשים טובים והגונים שיעזרו לו לשפוט את העם בעניינים הקלים והפשוטים ובשאלות הקשות יותר יפנו למשה, כך תתחלק העבודה בין אנשים נוספים. אנשים אלו צריכים להיות ישרים וחזקים ועליהם ללמוד ממשה את חוקי המשפט: "אֲנֹשִׁי חֵיל יִרְאִי אֱלֹהִים אֲנֹשִׁי אֲמַת שְׂנְאִי בְּצַע.." (י"ח כ"א). משה ממנה תחתיו אנשים ראויים אשר שופטים את העם. יתרו ומשה נפרדים, ויתרו חוזר לארצו למדין.

משה מודיע לעם ישראל על האירוע שיתרחש בעוד שלושה ימים, ברית בין העם לקב"ה, שתייחד את עם ישראל מעתה ואילך. הם מקבלים ממשה הוראות איך להתכונן ליום הגדול. הם מכבסים את בגדיהם וממתינים בציפייה. אסור להם להגיע להר סיני ולנגוע בו אלא רק לעמוד סביבו.

"וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בִּהְיוֹת הַבֹּקֶר וַיְהִי קֶלֶת וּבְרָקִים וְעָנָן כָּבֵד עַל הָהָר וְקַל נִשְׁפָּר חָזַק מְאֹד וַיַּחֲרֹד כָּל הָעָם... " (י"ט, ט"ז) קולות, ברקים ערפל וענן מכסים את ההר. העם ממש נרעד ונפחד מהידיעה שה' עומד להתגלות לפנייהם. קול השופר מתחזק, משה מדבר וה' עונה לו בקול.

ה' אומר לפני משה והעם את עשרת הדברות

אֲנִי ה', האיטור לעשות פסל ותמונה לעבודה זרה, האיטור לומר את שם ה' לשוא, זכור את יום השבת- שביתה ושמירת השבת.

כָּבֵד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ- החיוב לכבד ולשמוע בקול אמא ואבא, האיטור לגנוב ולשקר ועוד.

”כָּל-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה”

רגע של קריאה יחפה.

ה' מונה את עשרת הדברות בפני עם ישראל על הר סיני.
קראו את כולן מתוך פרק כ בספר שמות (קישור)

- אילו חוקים לא הכרתם קודם? אילו מוכרים לכם מחיי היום יום?
- אילו חוקים נראים לכם הכי קשים לביצוע? אילו הכי קלים? הסבירו מדוע
- אילו מהחוקים הללו קשורים ליחסים בין בני אדם ואילו לקשרים שבין אדם ואלוהים?

נקרא שוב את הדיבר העשירי והאחרון: בניגוד לדבר "לא תרצח" ו"לא תגנוב" הדיבר האחרון אוסר על דברי משהם במשחבה בלבד, ולא במעשה של ממש.

”לֹא תַחַמַּד בֵּית רֵעֶךָ..... וְכֹל אֲשֶׁר לְרֵעֶךָ”

מיהו החמדן?

לפי המילון: הַתְּאָוָה, הַשְּׁתוּקָה, הַתְּעוּרָה גְּלִבּוֹ חֶשֶׁק לְדַבֵּר-מֵהָ אֵינִי שָׁלוֹ אִי אֵינִי יָכוֹל לְהִשְׁיָחוּ.

- האם לדעתכם יש הבדל בחומרה בין מעשה לבין מחשבה?
- אם חמדנות מתרחשת בליבו של החומד, והוא אינו לוקח באמת את מה שחמד לעצמו, מדוע התורה אוסרת על כך? מה הסכנה שטומנת בחובה החמדנות?

פרשת יתרו לימוד ושיח

מהמילון

המילה תחמוד היא משורש 'חמ"ד' בדיוק כמו המילים 'נחמד' ו'חמוד'.

ביסודו מציין השורש חמ"ד דבר נחשק, דבר טוב, נעים ונאה. כמו עלם חמודות- לנער מקסים ויפה, וכמו "ארץ חמדה" כינוי לארץ ישראל האהובה.

שיר לפרשה:

גם אני רוצה

מילים: יהודה פוליקר ויעקב גלעד לחן: יהודה פוליקר

להאזנה

אני רוצה הכי גדול, הכי מהר, הכי יפה.
אני רוצה הכל הכי טוב, הכי הרבה.
אני רואה את זה מולי, צבעוני, טבעי, על המסך שלי.
אני רוצה להיות שם, אני רוצה להיות שם,
אני רוצה גם, אני רוצה גם..

(אני רוצה גם/ יוהדה פוליקר ויעקב גלעד)

- איך לדעתכם מרגיש הדובר בשיר כלפי הרצונות שלו?
- אילו תחושות מעורר בכם השיר?

פרשת יתרו

שרים יחד

"שביל הזהב"

'הדרך האמצעית', 'שביל הזהב' או 'דרך האמצע' הם מושגים בתורת המידות בפילוסופיה של העת העתיקה. תורת המידות רואה ערך חשוב בתיקונו המוסרי של האדם ובאיזון תכונותיו. לפי אריסטו והרמב"ם, אדם מוסרי הוא אדם המנהל את אורחות חייו על פי עיקרון של הליכה באמצע המתון וריחוק מהקצוות.

"הדרך האמצעית" הוא השם שנתן הרמב"ם לגישה זו.

לפיה כל תכונה מתכונות האדם נמצאת על סקאלה בין שני קצוות שניהם רעים ומזיקים לאדם. מפני שבקצה אחד יש הפרזה, ואילו בקצה השני יש חיסרון. למשל, חמדנות היא קצה אחד וסגפנות היא הקצה השני של התמודדות עם הרצון והחשק לרכוש. על פי הרמב"ם האדם צריך לשאוף להגיע לאיזון ולהיות בכל מידה ותכונה באמצעיתה, לאדם כזה קורא הרמב"ם "חכם".

- מדוע מבקש הרמב"ם לאמץ את דרך האמצע של כל תכונה וכל מידה?
- מה הבעיה בתכונות כשהן בהפרזה? ומה הבעיה כשהן בחיסרון?

חשבו על תכונות אנושיות שונות שהן קצוות הנמצאות על אותה סקאלה.

- איך תראה דרך האמצע של כל תכונה?
- נסו למצוא את שביל הזהב בין שני הקצוות של כל סקאלה: איזו התנהגות תשלב בין שתי הקצוות ותהיה דרך טובה ובריאה לאדם?

חמדנות ←-----→ סגפנות

קמצנות ←-----→ פזרנות

הרפתקנות ←-----→ פחדנות

הוסיפו משלכם:

←-----→

דף לפרשה

ענו על השאלות והשיחות בדף לפרשה

- את מצור "אני והפרשה" כדאי ללמוד עם המשפחה.
- על ה'סוד הכמוס' בפניה- ענו באופן אישי וקפלו את הפניה להסתרת התשובה.

"וַיַּעַן כָּל הָעָם יַחְדָּו"

(שמות יט')

שבת שלום!